TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 21198
Tarih : 11.11.2026

- 53098

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Erzincan Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda (YGC) tutulan mahpuslar ve aileleri tarafından tarafımıza iletilen başvurularda; cezaevi yerleşkesine yakın mesafede bulunan sanayi tesisleri ve fabrikalardan çıkan salınımlar ve zehirli gazlar sebebiyle tutsakların ciddi sağlık sorunları yaşadığı bildirilmiştir.

Erzincan Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Erzincan Organize Sanayi Bölgesi (OSB) içerisinde, Gümüştarla Mahallesi mevkisinde yer almaktadır. Dolayısıyla, salınan sanayi gazları ve kirleticiler nedeniyle tutsakların soluma alanları doğrudan zehirlenmekte; birçok tutsakta kronik solunum yolu rahatsızlıkları, akciğer deformasyonları, alerjik ve reaksiyonel rahatsızlıklar gelişmiş durumdadır. Mevcut çevresel kirlilik, cezaevinde uzun süredir bulunan tutsaklarda kronik ve sürekli hastalıklara evrilmiştir.

Anayasa'nın 56. maddesinde güvence altına alınan "Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı" ile Anayasa'nın 17. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 2. ve 3. maddelerinde düzenlenen "yaşam hakkı" ve "kötü muamele yasağı", özgürlüğünden yoksun

bırakılan bireyler için de devletin doğrudan koruma yükümlülüğü altındadır. Mahpusların tutuldukları alanların çevresel kirleticilerden ve zehirli gazlardan arındırılması, sağlık hakkına erişimlerinin sağlanması yasal ve insani bir zorunluluktur.

Yüksek Güvenlikli Cezaevlerinin yapısal mimarisi (dar havalandırma alanları, yüksek duvarlar vb.) zaten hava sirkülasyonunu ciddi oranda kısıtlarken; dışarıdaki zehirli gaz emisyonu sebebiyle mahpuslar havalandırma saatlerinde dahi temiz havaya erişememektedir. Dışarıdaki kimyasal kokulara maruz kalan mahpuslar, bu durum sebebiyle katmerli bir tecride ve fiili olarak nefessiz bırakılmaya zorlanmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Erzincan Organize Sanayi Bölgesi (OSB) dâhilinde, Gümüştarla Mahallesi mevkisinde yer alan Erzincan Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndaki zehirli gaz emisyonu ve hava kirliliğine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış veya yaptırılmış bir ölçüm ve denetim bulunmakta mıdır?
2. Cezaevi çevresindeki sanayi tesislerinden yayılan kimyasal ve zehirli gazlar nedeniyle kronik solunum yolu rahatsızlığı, akciğer deformasyonu ve alerjik hastalıklar gelişen mahpus sayısı kaçtır? Bu mahpusların tedavi süreçleri nasıl takip edilmektedir?
3. Yüksek Güvenlikli Cezaevi mimarisinin getirdiği kısıtlı havalandırma koşulları ve dışarıdaki sanayi emisyonu nedeniyle mahpusların temiz havaya erişememesi, Anayasa'nın 56. maddesinde düzenlenen "Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı" ile Anayasa'nın 17. maddesi ve AİHS'in 2. ve 3. maddelerinin ihlali değil midir?
4. Dışarıdan gelen zehirli gazlar sebebiyle havalandırma saatlerinden dahi yararlanamayan ve fiili bir katmerli tecride maruz kalan mahpusların beden ve ruh bütünlüğünü korumak adına Bakanlığınızın aldığı ya da alacağı acil tedbirler nelerdir?
5. İlgili bakanlıklar (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı) ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) gibi bağımsız meslek örgütleri ile iş birliği yapılarak cezaevinde acil bir çevre ve sağlık taraması yaptırılması planlanmakta mıdır?
6. Mahpusların yaşam hakkı ve sağlık hakkını doğrudan tehdit eden bu çevresel kirlilik karşısında, cezaevinin nakli veya tutsakların başka ceza infaz kurumlarına sevk edilmesi gündeminizde midir?